

חוס

ח"י נוה"ר

גני ישר

השגת סודות התורה
- אינה תלויה ביחוס

לא יאמר האדם הנולד ממשפחה שאינה מיוחסת כל כך, אני איני ראוי להתנהג בקדושה ובחסידות, כי לא אוכל להשיג מעלות ומדות הרמות, שזה שייך לגדולים ולבעלי שכל זך, מה שאין כן מי ששכלו עב בתולדה... כל ישראל מוכנים לקבל קדושת החכמה העליונה, ולהתעסק במושכלות ותכמות עליונות סודות התורה בפרד"ס.

ליקוטי מהרצ"א קדושים ד"ה דבר

ושאלתי אותו ז"ל מי הוא הגדול, השיב בחפזון [בדרך גערה על שאני שואל דבר פשוט כזה] מי שהוא למדן יותר חשוב יותר, מי שהוא עשיר חשוב יותר, מי שהוא מיוחס חשוב יותר. והמובן מדבריו היה שכל מי שיש לו איזה חשיבות ומעלה מצד עשירות או מצד חכמה ויחוס, בודאי נשמתו גדולה וגבוהה יותר. וכמו כן יש לו יצר הרע גדול ביותר, וגם בו תלויים כמה נפשות ביותר, ועל כן העיקר להשתדל לקרב מבני הנעורים החשובים שבעיר, כגון בני העשירים ואותן שמחזיקים בלימוד, ואז הקטנים נתקרבים ממילא וכנ"ל.

הנהיג מרוצין

הה"ק מהר"ץ [מרימונוב] עת השתדך א"ע עם הה"ק הרב מרוצין, אמר לו: מנהגינו לספר סדר יחוסינו אצל התנאים, אמר לו הה"ק מהר"ץ היחוס שלי הוא, עת היינו משרת ומשמש בקודש אצל מו"ר הה"ק מהר"ם זל"ה ושלח אותו ליקח יין ודגים ומיני ירקות לכבוד ש"ק, הי' מנהגי לבקש כי יתנו לי איזה עודף לכבוד ש"ק, אע"פ כי ידעתי כי לא יתנו לי, עכ"ז אצל כל מין ומין אשר לקחתי לכבוד ש"ק, בקשתי כי יתנו לי העדפה לכבוד ש"ק, למען להזכיר כבוד קדושת היום ש"ק, אמר לו הה"ק מרוצין: שוין גינוג יחוס. (דברים ערבים ח"א דף מ"ח אות י"ז)

חמס סוגר

היה בר אוריין ולא בר אבהן, שכן אמר על דרך לא זו אף זו, אי בר אוריין יאי, ואי בר אבהן ובר אוריין נמי יאי, דיותר טוב מי שאינו בר אבהן והוא מתחיל לעבוד את ה' מעצמו ולא למדוהו אבותיו, לכן אין לו להתפאר כמה שהוא עשירי לראב"ע ולעזרא (פ"א).

(ח"ס בא ס"ד ד"ה והנה)

במנחות (דף נ"ג.) איתא, אמרי ליה רבנן לרבי פרידא, רבי עזרא דהוא עשירי לרבי אלעזר בן עזריה דהוא עשירי לעזרא קאי אכבא, אמר להו מאי כולי האי, אי בר אוריין הוא יאי [פוש"י אם כן תורה הוא הרי הגון], ואי בר אוריין ובר אבהן יאי, ואי בר אבהן ולא בר אוריין אישא תיכליה. מהלשון משמע שיותר הי' טוב אי

(סא) לפני מרן ז"ל היתה הגירסא בגמרא כמו שהיא לפנינו (ע"ש בח"ס שמות ס"ג ד"ה ר"פ) אבל על גליין הגמרא כתוב "צ"ל אי בר אוריין הוא יאי, אי בר אוריין ובר אבהן יאי ויא. וכך איתא בילקוט (רמז קס"ו) וכן ראיתי שהעתיק הריב"ש (סי צ"ו) "עכ"ל, ולפי"ז אדרבה מוכח, דיותר טוב מי שהוא בר אוריין ובר אבהן ממי שהוא בר אוריין לבד.

יוסף קורס

יחוס

קורס יחוס

ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי. פירש רש"י ולא הזכיר בן יעקב שביקש בו, והיכן נזכר שמו על קרח בהתיחסם על הדוכן * ויש לדקדק על קושיות רש"י ז"ל והיכן בו, מה היה קשה אם לא היה נזכר שמו בשום מקום. ויש לפרש שרש"י ז"ל כיון בקושינו להורות לנו דבר גדול, כי היה קשה לרש"י בהפסוק מה לנו ליחוסו בן יצהר בו, אלא פירושו הוא שלקח את היחוס הזאת למחלוקתו וחלק עליהם מחמת יחוסו ולא זכר את יחוסו של יעקב במחלוקתו שביקש בו. ושורש הדבר שזכות אבות הוא דבר גדול ועומדת לו לאדם בשעה שהוא רוצה לעבוד את ד' שיהיה לו סייעתא מן השמים לעשות המצוה בשלימות וזאת אינו אלא כשלא לקח מעלת היחוס לצד אחר אוי בודאי עומדת לו לעבודת הבורא * וזה שפירש רש"י ולא הזכיר בן יעקב וכיון שלא נזכר שמו על המחלוקת אוי בודאי שנזכר שמו לעבודת הבורא והיכן נזכר שמו ומפרש שנזכר שמו על הדוכן והבן *

לך לך מארצך בו. כי אברהם אבינו ע"ה כי [משוטט] ומחשב במחשבתו חמיד שפלותו, וחשב בדעתו איך יכול אני להיות לדיק גדול בשלימות, ושלל ידי יתפרסם קדושתו יח"ש [כרלוני ותשוקתי], ואני בא מארץ מולדתי נועיר כשדים אנשי רשע, ומולדתי ומשפחתי ואבותי [הכמה] עובדי ע"ז, ואיך אפשר לאיש הזה להיות לדיק וקדוש כ"כ. וזכרנו אף שטוב מאוד שהאדם יחשוב שפלותו ולבוא למדת הכנעה וענוה עכ"ל ויגבה לבו צדרכי ד' כתוב (דכ"ב י"ז ו') כי לעבודתו יח"ש לדיק האדם להרהיב דעתו ולהגזי' את עלמו וע"ז [נוכח] יחי' הדרך לזה להגזי' דעתו. אם שפלותו והכנעתו הקבועה בלבו הוא עדי"ן כיון שיודע שאין שיעור וערך וסוף לחסדו ורחמנותו יח"ש. ואם [אמר] יאמר [האדם] כני"ל [שחנכי] מחמת שזאתי מדור ומשפחה ואני שחס

או יבאר הפסוק **אמר אל הכהנים**, בהיות פאשר צנה ה' למשה לאמר לכהנים שיקדשו עצמם. אך פן ירום ללב הכהנים ויתגאו בלבם לאמר, מי כמוהם, אשר בקהם בחר ה' מכל ישראל להקדישם בקדשה, והאכילם קדשי שמים שאסור לזרים, בודאי הם חשובים לפני המקום מאד וזכרתו להם יותר מכל ישראל, וירום ללבם על אחיהם בני ישראל. לכן להוציא זה מלבם צנה הקדוש ברוך הוא שיקדים להם הקדמה אחת שלא ירום ללבם ואחר כך יגיד להם את אשר צנה ה', והוא, דבאמת לא שיך שיתנשא האדם אלא בדבר שהוא עמל וטרח ויגע עצמו בו,

מה שאין כן דבר שלא עמל בו כגון יחוס אבותיו לא שיך בזה התנשאות, פי במה נחשב הוא:

צויות יסוד

אמר יש לומר פנות הענין אחר, דהנה לפי ראות עינינו אם אחר מגזע טובה וישרה הולך בדרך תמים ועובר את יוצרו, אין זה דבר נפלא כי התורה מחזקת על אכסניא שלה (כ"מ פה), מה שאין כן אם פותח והולך במעשיו ממעשה אבותיו, מום בו ויתגנה בו יותר ממה שיעשה זה הרע אדם אשר הוא בא ממשפחה בודיה ושפלה, כי לו יאתה השפלות מעוון אבותיו. ואם אדם בזוי משפחה כזה יעשה הטוב בעיני ה' ואנשים, או יתהלל יותר מכן משפחה הנקבדת בעוכר דרכי אבותיו ונטה אל הטוב:

אמור אל הכהנים בו ואמרת אליהם בו. יש לדקדק על כפל לשון אמור ואמרת * ומתחילה נפרש הפסוק דבר אל אהרן ואל בניו וינורו מקדשי בני ישראל * דהנה יש ב' גווגי צדיקים, יש צדיקים שנתקדשו מאבותיהם שהיו קדושים ויראים ושלימים והתורה מחזרת על אכסניא שלה * ויש צדיקים הנקראים נזירים על שם פרישותם מעצמם אף על פי שהם בני עניי הדעת והצדיקים ההם לא במהרה הם יכולים ליפול ממדרגתם הקדושה, כי אין להם על מה שיסמוכו והם נכנעים בדעתם ומשגיחים על עצמם בעינא פקחא תמיד בלי הפסק * אבל הצדיקים הקדושים שנתקדשו מאבותיהם אף שהם מלאים תורה ומצות מחמת זכות אבותם מסייעתם לפעמים יכולים לבא על ידי זה פניה וגדלות מזה ויפלו מהר ממדרגתם. והוא אמור אל הכהנים בני אהרן, פירוש רמו לאותן צדיקים אשר הם בני צדיקים והם נקראים כהנים בני אהרן תהיה אותם מאד שלא יעלה על מחשבתם כלל יחוס אבותיהם, רק ינורו ויפרשו לעצמם פרישות מחדש ויבחרו להם הדרך הטובה * והוא דבר אל אהרן ואל בניו וינורו מקדשי בני ישראל, רצה לומר שגם הם יהיו נזירים ופרושים מעצמם וישגיחו גם כן על עצמם מאוד ולא ישגיחו על זכות אבותם כדי שלא יבא להם הלילה אויה התנשאות מחמת יחוסיהם ותועבת ד' כל גבה לב *

רשעים או מחמת שכבר חני בעלמי עשיתי הרבה עבירות עי"ז א"א [לי] להיות לדיק [גדול] כ"כ. א"כ אם יאמר כן נותן ח"ו גדול וערך וסוף לרחמנותו יח"ש, וזכרנו לא כן הוא כני"ל ע"ד כי עמך הסליחה למען חורא (תהלים ק"ל ד'). וזכרנו נרחב דעתו ומחשבתו ונתגדל תשוקתו לעשות ורלונו להטיב לברואיו יעזרו לעבודתו אף ורלונו להטיב לברואיו יעזרו לעבודתו אף שהוא מאוד בשפל המדריגה, כדי להטיבו באחריתו. וזה שלמד יח"ש לאברהם לך לך מארצך וממולדתך ומצית אביך, כני"ל שאתה עוסק במחשבתו זו שאתה שפל מאוד מחמת שזאתך הוא מהם כני"ל, סלק המחשבה הזאת מעלמך, ותגבה לבך צדרכי בו. ויתפרסם על ידך [קדושתו] כרלוני. [כי כל תשוקתו ורלונו]